

Statsforvalteren i Troms og Finnmark

Romssa ja Finnmárkku stáhtahálddašeaddji
Tromssan ja Finmarkun staatinhallittija

Vår dato:

25.07.2022

Vår ref:

2021/11143

Deres dato:

Deres ref:

Deanu gieldda / Tana kommune
Rådhusveien 24
9845 TANA

Saksbehandler, innvalgstelefon
Gøril Einarsen, 77642113

Skadefellingstillatelse på -1- bjørn ved Alggašvárri - Tana kommune fra 240722-010822

Viser til telefonsamtale og sms fra Roger Risten Brodin den 24. juli. Brodin søker om fellingstillatelse på én bjørn som har drept sau i beiteområdet hans i Algasvarre. Den 24. juli fikk Brodin og fellingsleder muntlig beskjed om at Tana fellingslag fikk fellingstillatelse på én bjørn i dette beiteområdet. Vi sendte også en tekstmelding fra beredskapstelefonen som bekreftelse. Dette er det formelle vedtaket knyttet til tillatelsen.

Statsforvalteren fatter følgende

-Vedtak-

Med hjemmel i naturmangfoldloven § 18 bokstav b, jf. forskrift om forvaltning av rovvilt § 9, jf. §§ 13, 1 og 3 gir Statsforvalteren i Troms og Finnmark skadefellingstillatelse på én -1- bjørn i nærmere avgrenset område rundt Alggasvarri i Tana kommune. Binne med unger er unntatt tillatelsen. Skadefellingstillatelsen er gitt til Tana fellingslag og gjelder for tiden fra og med 24. juli til og med 1. august 2022.

Vedtaket kan påklages til Miljødirektoratet innen tre uker, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29 samt rovviltforskriften § 18 tredje ledd. En eventuell klage skal fremsettes for Statsforvalteren i Troms og Finnmark jf. forvaltningsloven § 32.

Vi stiller følgende vilkår til skadefellingstillatelsen:

1. Fellingsleder er Bente Antonsen. Fellingsleder er ansvarlig for at alle som deltar på fellingsforsøket er gjort kjent med avgrensningene og vilkårene for fellingstillatelsen.

2. Krav til våpen/ammunisjon: Krav til rifleammunisjon jf. § 16 i forskrift om utøvelse av jakt og fangst (2002.03.22 nr. 0313): under jakt med rifle på bjørn skal det brukes ammunisjon med ekspanderende prosjektil. Minste tillatte kaliber er 6,5(.264)/6,71mm) og minste tillatte kulevekt er 9 gram for kuler med mantel og blykjerne og 7,8 gram for blyfrie kuler. Anslagsenergien skal være minst 2200 joule målt på 100 meters avstand, E100.

E-postadresse:
sftfpost@statsforvalteren.no
Sikker melding:
www.statsforvalteren.no/melding

Postadresse:
Postboks 700
9815 Vadsø

Besøksadresse:
Strandvegen 13, Tromsø
Damsveien 1, Vadsø

Telefon: 78 95 03 00
www.statsforvalteren.no/tf
Org.nr. 967 311 014

3. Avgrensning av fellingsområdet: Fellingsområdet ligger nord for hovedveien som går fra Smalfjord til Rustefjelbma. Se kart.

4. Alle som skal delta må ha avlagt skyteprøve for storvilt. Deltakerne i fellingsforsøket skal utøve felling på en human og sikkerhetsmessig forsvarlig måte, jf. viltlovens § 19.

5. Fellingsleder må sikre at deltakerne i fellingslaget internt kommuniserer godt, blant annet for å unngå å felle flere dyr enn det fellingstillatelsen gjelder. I tillegg er det viktig at fellingslaget har god dialog med bonden slik at det ikke er folk ute i terrenget uten at dette er avklart med fellingsleder. Brodin har sagt han ønsker å delta i fellingsforsøket. Dette er klarert med fellingsleder. Brodin stiller på eget ansvar og skal følge instruksjoner og føringer fra fellingsleder.

6. Tillatelsen gjelder i tidsrommet fra og med 24. juli til og med 1. august eller evt. fram til bjørnen er skutt innenfor dette tidsrommet.

7. Binne med unger er unntatt fellingstillatelsen.

8. Felling eller forsøk på felling skal omgående meldes til Statens naturoppsyn på tlf. 48236037 / 992 42 279 og til Statsforvalterens rovvilttelefon tlf. 48197472. På dagtid hverdager til Statsforvalteren på tlf. 78 95 03 00.

9. Oppnevnte fellingsleder forplikter seg til at felling blir utøvd på en human og sikkerhetsmessig forsvarlig måte, jf. viltlovens § 19. Den/de som måtte såre bjørn under forsøk på felling, plikter å gjøre det de kan for å få avlivet bjørnen. Vedkommende plikter å forvisse seg om hvorvidt påskutt dyr er truffet, og sørge for at Statsforvalteren og Statens naturoppsyn umiddelbart underrettes. Statsforvalteren avgjør hvordan videre ettersøk skal ledes. Medlemmene i fellingslaget skal, hvis ikke annet er avtalt, uten godtgjørelse, bistå forvaltningsmyndighet eller politimyndighet i det videre ettersøk, jf. § 8 i forskrift om forvaltning av rovvilt.

10. Med hjemmel i naturmangfoldloven § 18 bokstav b, jf. forskrift om forvaltning av rovvilt § 9, jf. §§ 13, 1 og 3 setter Statsforvalteren til side regelen som ellers gjelder i viltloven § 21 bokstav c. Det betyr at Statsforvalteren gir fellingslaget adgang til å bruke luftfartøy eller motorkjøretøy utenfor vei til lokalisering av vilt, f.eks. drone til lokalisering av vilt, forutsatt dispensasjon fra eventuelt annet lovverk enn viltloven, som begrenser denne adgangen.

Vi gir ikke tillatelse til å bruke luftfartøy eller motorkjøretøy for å forfølge bjørn eller for å avlede bjørnens oppmerksomhet fra jegeren.

Vi har satt denne regelen til side fordi vi ønsker et effektivt, raskt og presist uttak av den skadegjørende bjørnen. Bjørnen er observert ved sauekadaver. Vi tror det kan hjelpe fellingslaget om de kan bruke f.eks. drone for å bekrefte/avkrefte om bjørnen fortsatt oppholder seg i nærheten av disse kadaverne. Interessene til beitenæringene og hensynet til dyrevelferd til tamme beitedyr er også vektlagt. Fellingsforsøket skal skje med minst mulig forstyrrelse av annet vilt og minst mulig skade og ulempe for naturmangfoldet. Fellingsforsøket skal skje med sikte på god dyrevelferd, også for det dyret som skal felles. Oppdraget skal gjøres på en sikkerhetsmessig forsvarlig måte.

11. Felling stanses ved fellingstillatelsens utløp, eller hvis Statsforvalteren av andre årsaker finner å måtte stoppe fellingsforsøket. Fellingsleder har et særlig ansvar for å holde seg oppdatert og være tilgjengelig ovenfor Statsforvalteren.

12. Bjørn som blir felt på denne tillatelsen er viltfondets eiendom. Ingen kan derfor på noen måte gjøre seg nytte av felt vilt uten nærmere samtykke fra forvaltningsmyndighet. Felt bjørn skal behandles på en slik måte at byttets verdi ikke forringes unødige.

13. Når felt bjørn er ivaretatt og flådd, skal det fraktes til ØFAS (Øst-Finnmark Avfallsselskap) i Tana for destruksjon. Utgiftene skal faktureres Statsforvalteren i Troms og Finnmark.

14. Ved ev. oppfyllelse av regionens delegerte myndighetskvote inndras fellingstillatelsen umiddelbart.

Bakgrunn for søknaden

Lørdag kveld, den 23. juli fikk Statsforvalteren telefon fra Statens naturoppsyn (SNO) om at det var funnet tre kadaver i beiteområdet til Roger Risten Brodin. Disse var antatt/dokumentert drept av bjørn. SNO bekreftet på telefon at to søyer og et lam var drept av bjørn. Brodin fortalte på telefon at sauene var spredt over et stort område og at de hadde sett flere søyer som gikk med flere lam enn de selv hadde. Brodin antok at disse lammene kunne tilhøre søyer som kunne være tapt til bjørn.

Med bakgrunn i skadene vurderte Statsforvalteren at dette var en akutt hendelsen og ga midlertidig tilsagn om tilskudd til kortvarig intensivt tilsyn fra og med 23. juli til og med 30. juli 2022. Vi ønsket å få ut flere som kunne gå tilsyn, lete etter kadaver og om mulig forstyrre bjørnen og kanskje dermed avverge flere skader. Søndag formiddag ringte Brodin for å fortelle om at de har fått bilde av bjørn

som lå og spiste på kadaver. Dette var bilde fra viltkamera. Brodin sendte i tillegg sms der han ba om fellingstillatelse på denne bjørnen. Brodin sa per telefon at de ikke ville ha tilsynspersonell ute i dette området i tilfelle bjørnen skulle felles. Utover dagen fikk vi inn telefon fra SNO om flere skader. De hadde funnet ei søye som trolig var drept av bjørn, samt et lam som var skadet. Dette lammet er trolig skadet av bjørn.

Lovgrunnlaget

Vedtak om skadefelling vurderes etter naturmangfoldlovens § 18 og rovviltforskriftens §§ 9, 13, 1 og 3. Prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8 – 12 skal også legges til grunn for vurderingene.

Naturmangfoldloven § 18 første ledd bokstav b setter følgende vilkår for skadefelling:

- Skadefellingen må ikke true bjørnebestandens overlevelse.
- Formålet som søkes oppnådd med skadefelling må ikke kunne nås på annen tilfredsstillende måte.
- Skadefellingen må gis for å avverge skade på avling, husdyr, tamrein, skog, fisk, vann eller annen eiendom.

Etter rovviltforskriftens § 9 skal det legges vekt på føringene etter regional forvaltningsplan i Troms og Finnmark region 8 av 10.10.2013 se kapittel 3. Videre kan det bare gjennomføres skadefelling dersom det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiering. Det skal særlig tas hensyn til:

- områdets betydning som beitemark
- skadens omfang og utvikling
- potensialitet for fremtidige skader
- muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak.

Miljødirektoratet har etter rovviltforskriftens § 13 tildelt Statsforvalteren i Troms og Finnmark en kvote for betinget skadefelling på 2 bjørn fra og med 01.06.2022 til og med 15.02.2023. Se «Kvote for betinget skadefelling av brunbjørn 2022-2023» i brev av 31.05.2022. Det er så langt ikke belastet noen dyr av denne kvoten.

Bestandssituasjonen for bjørn i Troms og Finnmark

Nasjonale bestandsmål for bjørn er satt i rovviltforskriftens § 3 og bestandsmål for Troms og Finnmark er satt i rovviltforskriftens § 4 bokstav h. Det nasjonale bestandsmålet for brunbjørn er 13 årlige kull (ynglinger). Bestandsmålet for region 8 Troms og Finnmark er på 6 årlige kull.

Antallet kull blir beregnet på bakgrunn av innsamlet DNA fra bjørn. I 2021 ble det beregnet at det ble født 2,9 kull i Troms og Finnmark, dette er under det fastsatte bestandsmålet. Det ble gjennom DNA-analyser av bjørn identifisert 60 individer i Finnmark og 8 individer i Troms.

I Finnmark utgjør dette 1 bjørn mere enn i 2020. Ifølge «NINA Rapport 1986- Populasjonsovervåkning av brunbjørn» har Finnmark hatt stor økning i antall påviste individer i perioden 2017-2019 og vi kan se ut fra NINA rapport 2125 at bestanden i Troms og Finnmark siden 2019 har ligget stabilt mellom 68 og 66 individer.

De viktigste områdene for brunbjørn i Finnmark ligger i Pasvikdalen i Sør-Varanger og Indre deler av Finnmarksvidda i Karasjok og Kautokeino. Det er i disse områdene de fleste binnene oppholder seg, og det er her hovedproduksjonen i bjørnebestanden skjer. I 2022 er det i Tana kommune observert binne med unger i Levajok i overgangen mellom april og mai og gjort noen observasjoner av enkelt dyr i samme område i samme tidsrom.

De siste 4 årene siden 01.01.2018 er det kjent avgang på 9 bjørner i region 8. Seks (6) av disse er felt i Sør-Varanger kommune. Tre bjørner ble felt på skadefelling i 2019. En bjørnunge ble funnet drept av et annet dyr i 2020. I 2021 ble en hannbjørn felt på skadefelling og det ble 01.06.2022 felt en bjørn på skadefelling i Sør-Varanger kommune. De øvrige 3 bjørnene ble felt på skadefelling i Troms i 2021.

Statsforvalterens vurdering

Skadenes omfang og utvikling og potensialet for fremtidige skader

Tidligere i juli og den 22. juli er det dokumentert flere sau og lam tapt til bjørn i Sirbma. Det ligger over 5 mil i luftlinje fra beiteområdet til Brodin. Vi ga fellingstillatelse på denne bjørnen 7. juli. Det ble ikke tatt ut bjørn under fellingsforsøket. Vi vet ikke om det dreier seg om samme bjørn.

I dag ligger det i rovbasen inne 3 søyer antatt /dokumentert drept av bjørn. Vi har i tillegg melding om at et lam kan være drept av bjørn, samt et lam som trolig er skadet av bjørn. Etter at vi fikk melding om funn av flere kadaver enn de som var meldt inn lørdag kveld vurderte Statsforvalteren at dette var en pågående skadesituasjon med høyt skadepotensiale.

Områdets betydning som beitemark og muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak

Det aktuelle området hvor det søkes om skadefelling er beiteområde for sau og besetningen er på ca 550 sau og lam. Det ligger i B-område for bjørn og flere mil unna nærmeste A-område som er forvaltningsområde for brunbjørn i Finnmark.

Beiteområdet ligger ikke langt fra Klubvik beitelag sine områder, der flere tusen sau og lam beiter. Hvis bjørnen går ut av dette beiteområdet og fortsetter til Klubvik beitelag hvor det er sluppet nesten 3900 sau og lam vil potensiale for skader være enda større.

Vi har gitt tilsagn om kortvarig intensivt tilsyn, men vi tror ikke tapsforebyggende tiltak alene vil være løsningen i dette tilfellet. Bjørnen er fortsatt i området og det er mulig den vil fortsette å gjøre skade på sau og lam i nærmeste framtid. Vi ser at det er stor mulighet for at bjørnen kan gå videre til et annet beiteområde, der det er enda flere sau og lam på beite. Vi ønsker uttak for å avverge enda større tap.

Hensynet til bjørnebestanden

Etter naturmangfoldloven § 18 andre ledd fremgår det at vedtaket etter bestemmelsens første ledd bokstav b) bare kan treffes hvis uttaket ikke truer bestandens overlevelse. Vurderingen av dette beror på flere forhold, bl.a. ut fra hvilken grense (kvote) som er satt for uttaket og hvilke andre trusselfaktorer bestanden er utsatt for. Miljødirektoratet har gitt Statsforvalteren en kvote for betinget skadefelling av en bjørn. Vedtaket er stadfestet av Klima- og miljødepartementet som finner at kvoten ikke truer bestandens overlevelse og at kvoten ikke vil gi en negativ utvikling for muligheten til å nå det regionale bestandsmålene neste vår.

Statsforvalteren vil imidlertid bemerke at det er få tegn til at målene for Troms og Finnmark vil kunne oppnås innen overskuelig framtid. Dette er absolutt utfordrende med tanke på bruk av skadefelling på generelt grunnlag siden vi er avhengig av at brunbjørnbestanden i fylket vokser betydelig dersom bestandsmålet skal nås.

Statsforvalteren har vurdert at uttak av en bjørn som gjør skade i dette beiteområde/kommune ikke vil påvirke bestandsmåloppnåelsen eller det genetiske mangfoldet hos bjørn i Region 8.

Hovedmålsetningen i norsk rovviltforvaltning er to-delt, jf. rovviltforliket av 2004. Den to-delte målsetningen sier at Norge skal ha en forvaltning som totalt sett bidrar til å dempe konfliktene og motvirke utrygghet, og samtidig ha en politikk som sikrer overlevelsen til alle de store rovviltartene i norsk natur. Et viktig virkemiddel i norsk rovviltforvaltning er såkalt differensiert forvaltning. Dette innebærer i hovedsak at man skal skille rovdyr og beitedyr i tid og rom. Konkret innebærer dette at man har opprettet forvaltningssoner for de ulike rovviltartene. I forvaltningsplan for rovvilt i region 8, Troms og Finnmark, fremgår regionale forvaltningsmål for store rovdyr og delmål for å nå hovedmålsetningene. Ett av delmålene er å sørge for effektivt uttak av rovvilt som representerer skadepotensiale i B-områder.

Tiltak etter naturmangfoldloven skal imidlertid veies opp mot andre viktige samfunnsinteresser jf. § 14. En slik avveining skal ikke medføre at målet i § 5 fravikes, men at tiltaket vil kunne medføre at målet i § 5 nås på en annen måte eller i et annet tempo enn hvis naturmangfoldet hadde vært eneste hensynet å ta, jf. prinsippet om en geografisk differensiert rovviltforvaltning.

Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i lovens §§ 8 til 12 legges til grunn som retningslinjer ved utøvelse av offentlig myndighet. Statsforvalteren vurderer kunnskapsgrunnlaget som tilstrekkelig til å fatte vedtak i saken.

Forvaltningen har god kunnskap om status og utbredelse for brunbjørn og derfor et godt grunnlag for å vurdere hvilken effekt på bestanden uttaket vil ha. Føre-var prinsippet, jf. naturmangfoldloven § 9, kommer dermed ikke til anvendelse.

Statsforvalteren legger til grunn at bestandsmålet for bjørn skal nås med lavest mulig skadepotensial på sau og rein, jf. rovviltforskriften § 6. Vi tror fellingslaget kan ta ut bjørnen som faktisk gjør skade.

Vi har vurdert at uttak av en bjørn i beiteområdet til Tana beitelag ikke vil påvirke økosystemet negativt i vesentlig grad, jf. naturmangfoldlovens § 10. Statsforvalteren har knyttet vilkår til gjennomføring av skadefelling for å unngå vesentlig skade på naturmangfoldet, jf. § 12.

Konklusjon

Ut fra en samlet vurdering, der vi har vektlagt potensialet for framtidige skader dersom bjørnen fortsatt oppholder seg innenfor dette, eller tilgrensende beiteområder, vurderer Statsforvalteren at det er riktig å tillate skadefelling på én (1) brunbjørn innenfor deler av Tana kommune. Fellingslaget tilhørende Tana kommune får ansvaret for å lede gjennomføringen av fellingsforsøket.

Veiledning til gjennomføring av fellingsforsøk

På Miljødirektoratets nettsider kan man laste ned veileder for skadefelling av rovvilt. Denne tar for seg lovverket som gjelder ved felling, forklarer de ulike aktørenes rolle og ansvar, og hvilke metoder som kan brukes i fellingsforsøk: [Veileder for gjennomføring av fellingsoppdrag](#).

Det er vanskelig å lykkes med skadefelling på bjørn, og det er viktig at fellingslaget disponerer ressursene til situasjoner hvor det er en reell sjanse for å lykkes. God samhandling med beitenæringas tilsyn i området er viktig, bl.a. slik at fellingsforsøk kan prioriteres til ferske kadaver eller ferske observasjoner av bjørn i skadeområdet. Ved gamle observasjoner, det vil si observasjoner eldre enn et døgn, så bør innsatsen reduseres betydelig for å spare personressurser og ressurser generelt. Hvis det går mer enn ett døgn uten nye skader eller observasjoner bør det vurderes å gå inn i en beredskapsfase og avvente ytterligere fellingsforsøk inntil nye skader/observasjoner foreligger, gjerne med bruk av viltkamera på eldre kadaver og tråkk hvor man erfarer at rovdyr går. I en slik beredskapsfase vil dyreeiers/beitelagets tilsyn med dyrene være den kritiske suksessfaktoren for raskt å oppdage nye skader/tap.

Bruk av hund

Vi anbefaler at det brukes hundeekvipasjer som er trent på skadefelling av bjørn. For de tilfellene der det vurderes bruk av løs hund under felling, vises det til at unntak fra sikringsreglene i hundeloven kan gis av kommunen, jf. hundeloven § 9e. Fellingslaget er selv ansvarlig for å innhente slike tillatelser fra kommunen. Statsforvalteren viser også til at løs hund i områder med husdyr/rein krever spesiell aktsomhet fra brukeren, for å unngå skade/jaging av beitedyr. Vi viser i den sammenheng til hundeloven §§ 3 og 7.

Bruk av løs, på drevet halsende hund er ikke tillatt, jf. viltloven § 23.

Økonomiske rammer for fellingstillatelsen

Skadefellingen administreres av Tana kommune som fungerer som regnskapsførende enhet for fellingslaget i forbindelse med utbetalingene. Statsforvalteren gir en øvre økonomisk ramme for skadefellingsforsøket begrenset til 6 personer og 8 dager og en døgnstøtte på 1600 kroner per døgn og person. Dette blir en øvre økonomisk ramme på 76 800 kroner. I tillegg vil feriepengene bli dekket av Statsforvalteren. Det skal ikke brukes ressurser dersom vanskelige forhold gjør at en svært lite trolig vil lykkes med skadefelling. Skadefellingsleder sender inn til kommunen, samlet for hele skadefellingslaget krav om godtgjøring ved fellingsforsøk og krav om dekning av direkte og dokumenterte kostnader inntil 30 000 kroner. Kravene fra hver deltager må inneholde navn, adresse, postnr., poststed og bankkonto, samt total sum som kreves refundert. Utleggskravet må ha dato og underskrift fra den som har hatt utleggene, og fra skadefellingsleder.

Kommunen kan utbetale godtgjøring til fellingslaget for den tid som er benyttet til fellingsforsøket. Deltagere som mottar godtgjøring etter ordningen, må være registrerte lisensjegere. Utbetalingen fra Statsforvalteren til kommunen kan ikke overskride de rammer som går frem av vedtaket. Miljødepartementet har fastsatt en døgnstøtte på 1600 kroner per døgn per deltager. Kommunen kan betale ut godtgjøring etter rapport fra fellingsleder. Statsforvalteren yter etter søknad tilskudd til kommunen til dekning av godtgjøring. Kommunens søknad om godtgjøring må inneholde timelister fra den enkelte deltager, underskrevet av deltageren, og av skadefellingsleder. Innsats i 7,5 timer eller mer utløser full støtte på 1600 kroner, innsats under 7,5 timer aktuelle døgn gir en utbetaling på 213,3 kroner per time. Godtgjøring skal kun gis for de dager av skadefellingsperioden der forsøk på

skadefelling har pågått aktivt. Etter som det er krav til at fellingsleder organiserer fellingslaget, og utarbeider fellingsrapport og timelister, anses den tiden fellingsleder bruker på dette å være fellingsforsøk, derfor kan skadefellingsleder gis godtgjøring for dette.

For dekning av direkte og dokumenterte kostnader inntil 30 000 kroner

Skadefellingsleder må samle inn og sende til administrerende kommune utleggskrav, ført på reiseregningsskjema og med kvitteringer vedlagt, fra alle deltagerne i skadefellingslaget. Utgifter som dekkes er leie av hytte (kvittering for dokumentasjon), bompenger (kvittering for dokumentasjon). Kjøring dekkes etter statens kilometersatser. Det forutsettes at det sendes inn dokumentasjon på dette, dvs. start- og stoppested, tidspunkt og antall kilometer. Dette kan lettest gjøres ved å bruke statens reiseregningsskjema (bil), men annen «kjørebok» kan også benyttes. Når det er kjørt utenfor vei, og det er vanskelig å definere eksakt, skriv så nøyaktig det lar seg gjøre i hvilket område og hvor lang tid som er benyttet til kjøringen, og hvor langt det er kjørt.

Med hilsen

Lisa Helgason Bjørnsdatter
Miljødirektør

Gøril Einarsen
seksjonsleder vilt og motorferdsel

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:			
Mattilsynet	Postboks 383	2381	BRUMUNDDAL
SNO			
Roger Risten Brodin			
Miljødirektoratet	Postboks 5672 Sluppen	7485	TRONDHEIM